

de Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Bijbellezen:
vluchtig of
vruchtbaar?

8 Genade
in de
toekomst

2 Zijn heerlijkheid aanschouwd
Meditatie

6 Van Bruinisse tot Bradford
Serie 'De gelezen preek was van...'

ZIJN HEERLIJKHEID AANSCHOUWD

*‘En wij hebben
Zijn heerlijkheid
aanschouwd (...),
vol van genade
en waarheid’.*

Johannes 1 : 14

**Door Gods goedheid
mogen we opnieuw een
jaarwisseling meemaken.
Een onbekende toekomst
ligt voor ons.**

Ongetwijfeld worden er vele goede wensen geuit. Vanuit een meditatief woord willen we dat ook doen richting u of jij die dit leest. Namelijk dat het jaar dat voor ons ligt een jaar mag zijn van de inhoud van ons tekstwoord: Zijn heerlijkheid aanschouwd.

In de Adventsweken is het Kerstwonder overdacht. Paulus spreekt van een grote verborgenheid: ‘God is geopenbaard in het vlees’ (1Tim. 3:16). Wat vinden we in deze verborgenheid in het bijzonder geopenbaard de vredesgedachten van God, de bereidwilligheid van de Zoon van God om de weg van lijden en sterven te gaan, maar ook de gereedheid van de Heilige Geest om de heerlijkheid van Christus uit te stallen en toe te passen. Laten we niet rusten voordat we deze heerlijkheid zélf, met toepassing voor eigen hart en leven, hebben mogen aanschouwen.

GLORIEUZE GEDACHTEN

Het Woord is vlees geworden. Dit duidt op de Zoon van God. McCheyne schrijft zo kernachtig waaróm Christus ‘het Woord’ wordt genoemd: ‘Gelijk het woord wordt genoemd: ‘Gelijk het woord van een mens de gedachten uitdrukt, zo is Christus geopenbaard om de gedachten van God bekend te maken’. En dan gaat het om heerlijke, glorieuze gedachten! Gods gedachten worden in Johannes 1 ons helder en klaar onthuld. Het zijn gedachten des vredes en niet des kwaads. De Eniggeborene van de Vader is namelijk vol van genade en waarheid.

Wanneer kan een aards koning ‘genadig’ zijn? Wanneer kan er werkelijk sprake van gratie zijn? Alleen als de vijand verslagen aan de voeten van die koning ligt. Eerst dan, wanneer de vijand verslagen is, capituleert, zich overgeeft, zich onderwerpt - dán kan de koning

‘genadig zijn’ en gratie verlenen. Eerst dan, als het recht om te doden of te laten leven aan zijn kant ligt. In het kort: als het beleving wordt: ‘Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig’. De vraag is of dat al gebeurd is in uw leven. Of u, of jij een gearresteerde zondaar bent geworden van Jezus Christus. Of staat u aan het begin van dit nieuwe jaar nog gewapend - met welke wapenen van verzet dan ook - in vijandschap tegenover Koning Jezus?

Voor boetvaardigen, voor verlorenen en voor hen die de strijd hebben leren verliezen, is Koning Jezus vol van genade. Genade of gratie betekent: geheel onverdiende goedheid, redding, ja, kwijtschelding van straf, en het eeuwige leven voor hen die het tegenovergestelde verdiend hebben. Dáárom is het Woord vlees geworden en heeft het onder ons gewoond. Vlees! Om als vlees, hetwelk is als het gras, te sterven en te verdorren. Om als vlees te betalen, omdat in het menselijk vlees de zonde begaan is. Wat krijgt genade in het licht van zonde en straf dan toch een heerlijke betekenis.

AANSCHOUWEN

Johannes en anderen hebben dit aanschouwd in het vleesgeworden Woord. Zij hebben de glorie, de heerlijkheid ervan aanschouwd. Ik mag u nodigen om deze Zaligmaker aldus te aanschouwen, net zoals Hij Zich nu in Zijn Woord openbaart: vol van genade en waarheid.

Aanschouwen heeft een diepe betekenis. Het is niet zomaar vluchtig bekijken en dan weer overgaan tot de orde van de dag. Nee, dit aanschouwen betekent met een ernstig, doordringend geloofsoog zien, doortasten en alle bijzonderheden op zich in laten werken.

Lezer, zo moet u op uzelf leren zien. Zo moet u uw Bijbel lezen. Zo moet u

het Advents-evangelie lezen. Zo moet een zondaar bij Geesteslicht zichzelf leren zien en zich leren verfoeien in stof en as. Maar zó mag er door genade ook op Christus worden gezien. Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd. Hij heeft onder ons gewoond, Zijn tent onder ons opgeslagen. Hij heeft Zijn heilige voeten op de zondige aarde willen zetten. Hij heeft de verdorven paradijslucht willen inademen. Aanschouw Hem vanuit uw verloren bestaan voor God. Dit aanschouwen vindt in het leven van Gods kinderen plaats vanuit een hopeloos bestaan, vanuit een verloren strijd, ja, vanuit een verloren zaak. Zo komen door God gearresteerde zondaren op hun plaats. Zo worden ze gebonden die daar hopen. Maar zo worden die in het stof liggen neergebogen ook door Hem weer opgericht, als Job die zijn Rechter om genade bidt.

Wat gaat genade dáár schitteren en roemt ze tegen het oordeel! Let erop: de omvang van die genade komt overeen met wat de dichter van Psalm 45 hierover zegt: ‘Genade is uitgestort in Uw lippen’. Dat wijst op de grootheid, de veelheid en de overvloed van die genade. Kohlbrugge vertaalt het zo: ‘Genade stroomt over Uw lippen’. De kanttekenaren schrijven: ‘Uw lippen zijn met genade overgoten, zodat Uw woorden genaderijk, gunstrijk zijn’.

WAAR EN GETROUW

Als laatste wordt genoemd ‘waarheid.’ Dit duidt allereerst op de vervulling van alle schaduwen die aan de komst van Christus zijn voorafgegaan. Het bloed van stieren en bokken was niet het echte offer. Het wees slechts heen naar Christus, Die vol is van waarheid. In Hem is alles wat God is en wat van Hem geopenbaard is, wáár geworden! In Hem is geen leugen. Wat Hij spreekt, is daarom zo

waar, en waard om door het geloof aanschouwd te worden. Christus is de Waarheid.

Jonge vrienden, op Hem kun je aan. Hij misleidt je niet. Zijn woorden zijn waarachtig en getrouw. Kom, leef niet langer voor eigen rekening. Ga tot Hem en zeg Hem hoe het ervoor staat in je leven. Maar niemand zegge dat hij of zij te veel of te lang gezondigd heeft. Dat zegt de duivel tot u. Uw zonden maken u juist een geschikt voorwerp voor Zijn genade en waarheid.

McCheyne zegt over deze tekst: ‘Ik zou nu alle beladen zondaren willen nodigen om tot Hem te komen, en ik zal u twee redenen geven waarom u zou moeten komen: 1. Hij is vol van genade. 2. Hij is vol van waarheid.’

*Aanschouw
Hem vanuit uw
verloren bestaan
voor God.*

BIJBELLEZEN: VLUCHTIG OF VRUCHTBAAR?

Verschillende onderzoeken in het achterliggende jaar hebben aangegeven dat er wel het een en ander schort aan het Bijbellezen. Er is een groep, zowel jongeren als ouderen, die daar slordig in is. Anderen lezen wel de Bijbel, maar dat is dan slechts een ritueel. Het hoort erbij. Maar het ontbreekt vaak aan zinvol Bijbellezen, laat staan dat er sprake is van vruchtbaar Bijbellezen.

In veel gezinnen ligt de tijd ver achter ons dat elke dag minstens driemaal de Bijbel openging en vader (of moeder) een heel hoofdstuk - niet zelden 'een kapittel' genoemd - las. Door de volle agenda van de verschillende gezinsleden is die gewoonte in veel gevallen weggedrukt. De een moet om zeven uur weg en komt pas twaalf uur later weer thuis. De ander stapt om half acht uit bed, is wel op tijd thuis voor het avondeten, maar moet om half zeven 's avonds weer weg. Zelfs ouders die krachtens hun doopbelofte bij

het Bijbellezen het voortouw moeten nemen, vliegen in en uit.

VLUCHTIG LEZEN

Van structureel gezamenlijk Bijbellezen komt daarom vaak weinig meer terecht. En als het al gebeurt, dan is soms de vraag van één of meer gezinsleden: 'Kort graag, want ik heb een afspraak'. In dat geval wordt snel een psalm of een korte perikoop gelezen, waarbij het

vaak voorkomt dat men achteraf nauwelijks meer weet wat er is gelezen. Ouders die dit laten gebeuren, moeten zich er niet over verwonderen dat het Bijbellezen bij hun kinderen maar bijzaak is. Tot schade. Zelfs de humanist Erasmus keurde Bijbellezen zonder aandacht af. Hij zei: 'Als iemand de Bijbel vluchtig leest, kan hij daar weinig goeds van verwachten'.

MOEILIJKE BIJBELGEDEELTEN

Daarnaast is er een groep die wel dagelijks tijd neemt voor het Bijbellezen, maar voor wie het toch een moeilijke bezigheid is. Zij begrijpen niet wat zij lezen, missen de samenhang en komen daardoor nauwelijks toe aan het overdenken van hetgeen zij hebben gelezen. Het gevaar is dat zij steeds weer hun toevlucht nemen tot de meer toegankelijke Bijbelgedeelten.

Dat sommige Bijbelgedeelten moeilijk te begrijpen zijn, is waar. Daarom is allereerst en allermeeft het gebed om het licht en de leiding van Gods Geest nodig. In Psalm 119:73 bidt David: 'Maak mij verstandig, opdat ik Uw geboden lere'. Dat gebed is voorwaarde, wil men de zin en mening van de Bijbel begrijpen.

AANDACHT VOOR HET WOORD

Belangrijk is ook dat alle hindernissen uit de weg worden geruimd, zowel in onze gedachten als in onze omgeving. Om twee voorbeelden te noemen: wanneer de smartphone naast de Bijbel ligt, is dat een bron van afleiding die garant staat dat het Bijbellezen weinig vruchtbaar zal zijn. Of wanneer er tijdens het Bijbellezen nog wordt gegeten door een of meerdere gezinsleden, dan staat vast dat de concentratie op het Brood des levens uiterst gering is. Bijbellezen heeft alleen zin als aandacht en hart op het Woord gericht zijn. Daarnaast zijn er hulpmiddelen die kunnen helpen de bedoeling van een tekst te begrijpen. Allereerst moeten de kanttekeningen bij de Statenvertaling genoemd worden. Die geven vaak verduidelijking van woorden, maar - meer nog - zij lichten ook de geestelijke bedoeling van de tekst toe. Onmiskenbaar hebben de gereformeerde theologen die in de zeventiende eeuw de Statenvertaling maakten, daarmee de kerk van hun tijd en van later eeuwen een grote schat nagelaten. Daarom het dringend advies: lees die kanttekeningen.

Verder kan de Bijbel met uitleg helpen. Die geeft niet alleen een

In sommige gezinnen komt er van structureel gezamenlijk Bijbellezen weinig meer terecht.

korte toelichting op een tekst, maar ze biedt ook informatie over de historische achtergrond van het Bijbelgedeelte en over gebruiken en gewoonten in de Bijbeltijd. Tijdbalken en kaartjes verduidelijken de tekst. Ook zijn er de bekende Bijbelverklaringen van Johannes Calvijn, Dächsel, Matthew Henry enzovoort.

LEESROOSTER

Toch blijft het vaak voor de Bijbel-lezer lastig de samenhang te vinden tussen bijvoorbeeld de historische geschriften en de profetieën. Dat komt onder andere omdat de Bijbelboeken niet in historische volgorde staan en soms zelfs binnen een Bijbelboek de historische lijn niet wordt gehandhaafd. Om daaraan tegemoet te komen, zijn er leesroosters die de Bijbelgedeelten in historische samenhang plaatsen. Het gebruik van zo'n rooster kan helpen om de bedoeling van bijvoorbeeld bepaalde profetieën beter te begrijpen.

Dat is overigens niet het enige voordeel van het volgen van een Bijbelrooster. Het helpt ook om meer systematisch de Bijbel door te lezen. Wie zo'n rooster volgt, leest ook gedeelten die bij willekeurig Bijbellezers meestal niet aan bod komen.

TOLLE LEGE

Er zijn roosters die helpen om in één, twee of drie jaar de Bijbel door te nemen. Een bekend rooster is dat van de Schotse prediker Robert Murray McCheyne. Als belangrijke reden voor het gebruik van zo'n leesplan noemt hij dat de Bijbel zo op een geordende manier wordt gelezen: 'Vaak wordt de Bijbel niet geheel gelezen, terwijl elk onderdeel even vol is van Gods macht en majesteit. Een hele Bijbel geeft ons de hele Christus, en alleen een hele Christus kan ons hele christenen maken'.

Misschien is het daarom goed om aan het begin van het nieuwe jaar een leesrooster te gaan gebruiken. De zaak is het waard. Bij Bijbellezers gaat het immers om de meest wezenlijke zaken van ons leven. Thomas Watson waarschuwt: 'Wie het geschreven Woord versmaadt, waarop God Zijn stempel heeft gezet, wijst God Zelf af'. Daarom: Tolle lege - Neem en lees, neem er de tijd voor en overdenk het.

In de rubriek Meelezen lezen we dit jaar delen uit het boek "De godvruchtige avondmaalganger" van Petrus Immens (1664-1720). Immens was vanaf 1697 tot aan zijn overlijden predikant in Middelburg. We lezen in de hertaling van C. Bregman uit 2014 (uitg. De Banier, Apeldoorn).

DE GODVRUCHTIGE AVONDMAALGANGER

HOOFDSTUK 1

Over het wezen van het geloof, waarbij tevens de middelen worden aangewezen die onbekeerde mensen moeten gebruiken om het geloof te verkrijgen en gelovigen om het te bewaren en erin toe te nemen.

INLEIDING

Ter gelegenheid van het heilige en luisterrijke Heilig Avondmaal, dat de Heere heeft ingesteld, willen wij u opwekken om dat elke keer weer op een passende en nuttige wijze te gebruiken. Daarom hebben we, als de Heere ons de gelegenheid geeft, het voornemen om nu en in het vervolg met u te spreken over het zaligmakend geloof, zowel over het wezen daarvan als over de zalige vruchten die eruit voortkomen. Ik wil dat overigens zó doen dat ik veel zaken hieromtrent als bekend zal veronderstellen. Ik wil me er daarbij op toeleggen onbekeerde mensen wakker te schudden en hun de weg tot de eeuwige zaligheid aan te wijzen, maar vooral Gods kinderen te bemoedigen in hun moeilijke omstandigheden. Ook wil ik advies en leiding aan hen geven hoe ze zich moeten gedragen om méér overvloedig in het geloof te zijn. Dat geldt vooral ter gelegenheid van het Heilig Avondmaal, om dat te gebruiken tot troost en profijt voor hun ziel.

Onder het inwachten van de zegen van de Heere wil ik nu dan beginnen, waarbij de volgende punten in deze eerste uiteenzetting aan de orde worden gesteld:

1. Ik zal kort iets zeggen over het karakter of het wezen van het geloof, en ingaan op de vraag wat de wezenlijke geloofsdaden zijn.
2. Omdat het geloof de noodzakelijke voorwaarde is om ten avondmaal te gaan, zal ik onbekeerde mensen opwekken om al die middelen te gebruiken die onder de zegen van God ertoe zouden kunnen leiden om hen in het geloof te doen delen.
3. De kinderen van de Heere zal ik overwegingen aan de hand doen om zich van hun geloof te verzekeren; ook zal ik aangeven dat zij verplicht zijn zichzelf bij het geloof, waaraan zij al deel hebben, te bewaren.

UITLEG

1. Eerst wil ik iets zeggen over het wezen van het geloof, maar vooraf moet ik de opmerking maken dat 'geloven' niet betekent: 'iets menen' of 'ergens aan twijfelen'. Zo gebruikt men het woord op een verkeerde manier, zoals het gaat over gewone dingen in het dagelijks leven. Men zegt dan: 'Ik geloof wel dat dit of dat zo is...'. Er zijn dan aan de ene kant argumenten vóór, waarom men dit denkt; maar aan de andere kant zijn er ook argumenten tégen, waardoor men het in twijfel trekt. Dat is echter niet geloven in de echte zin van het woord, maar meer een kwestie van 'in twijfel trekken'. Dit is helemaal in strijd met de zaak waar wij het nu over hebben.

SERIE 'DE GELEZEN PREEK WAS VAN...' VAN BRUINISSE TOT BRADFORD

Leesdiensten eindigen vaak met de woorden 'De gelezen preek was van...'. In deze serie een aantal portretten van predikanten waarvan met regelmaat een preek beluisterd wordt binnen de Gereformeerde Gemeenten.

Ds. W.C. Lamain hield zijn eerste preek toen hij bijna 20 jaar was. Zijn laatste toen hij bijna 81 was. Die eerste keer, in Bruinisse, liet hij Psalm 19:7 zingen uit de berijming van Datheen: 'Al wat ik spreken zal, en mijn gedachten al, laat U, Heer, wel behagen!'

Willem Cornelis Lamain (1904-1984) was een schoenmakerszoon uit Kamperland. Meerdere predikanten uit onze gemeenten stammen van de Franse hugenoten af, en hij was er één van. Vandaar de uitspraak 'Lamèn'.

In 1929 werd hij predikant in Leiden, in 1932 nam hij de herdersstaf op in Rotterdam-Zuid, in 1943 ging hij naar de Walkerkgemeente in Rijssen. En in 1947 naar overzee.

Meer dan 37 jaar stond ds. Lamain in Grand Rapids. 'Verschillende leraars verwisselen van standplaats', schreef hij eens. 'De Heere regeert. Wijlen ds. Fraanje was 31 jaar in Barneveld; Comrie stond zijn gehele leven in Woubrugge.' Ds. Lamain moest voor beroepen uit Nederland steeds bedanken. 'Het is voor elk maar persoonlijk wat Gods wil en weg is, en de onderwerping geeft rust'.

Ver was hij verwijderd van 'het oude vaderland'. Maar hij leefde mee. Met tal van mensen onderhield hij briefwisseling. Toen in 1974 de zendingspost Nipsan werd verwoest en een aantal medewerkers en hun gezinsleden werden gedood, schreef ds. Lamain aan het Nederlandse zendingsdeputaatschap: 'Als het leven Gods in deze mensen geweest mag zijn, dan is toch dat leven niet gedood. De duivel heeft nog een kleine tijd, maar toch zullen de poorten der hel Gods gemeente niet overweldigen'.

GEVANGENIS

In artikelenseries in De Saambinder schreef hij over zijn arbeid in Noord-Amerika en zijn herinne-

ringen aan vroeger tijd. 'Er zijn gedurig veel moedbenemende omstandigheden in het leven en allereerst in betrekking tot zichzelf, en toch mag er nog weleens moed geschept worden. God blijft de Onveranderlijke, al veranderen wij elk ogenblik'.

'Het is voor elk maar persoonlijk wat Gods wil en weg is, en de onderwerping geeft rust.'

In 1960/1961 woonde ds. Lamain in een tijdelijke woning. Hij schreef: 'Het is vlak bij een groot kerkhof, en aan de andere kant van de weg is een gevangenis. Genoeg om over na te denken'.

Na zijn emigratie duurde het meer dan tien jaar voordat hij Nederland weer bezocht. Tijdens die bezoeken trok hij volle kerken. 'Er blijkt een schier afgodische belangstelling te bestaan', noteerde een scriba. Soms kwam ds. Lamain er niet aan toe om veel te zeggen over het 'kapittel' dat hij liet voorlezen.

Ds. W.C. Lamain

Vele tientallen preken van de hand van ds. Lamain zijn gepubliceerd. 'Het heeft mij bij ogenblikken weleens verwonderd en vernederd dat de Heere in Zijn aanbiddelijke raad ook de geschreven predikaties nog wilde gebruiken', schreef hij in de bundel "De rijkdom van Gods genade". 'Het is de Heere bekend onder hoeveel strijd, zuchtingen en worstelingen de predikaties die gij ook thans ontvangt, geschreven zijn. Er is meer aan verbonden dan menigeen wel denkt'.

Ds. W.C. Lamain (links) en ds. J.C. Weststrate voor de kerk van Clifton.

Dan kwamen er allerlei herinneringen boven.

TERUGLEIDING

In Amerika was ds. Lamain veel tijd kwijt aan het reizen. Toen hij weer eens honderden kilometers had afgelegd, noteerde hij: 'Soms krijg ik weleens medelijden met mezelf en moet vaak zuchten om moed en kracht. Op reis erheen

moest ik zo gewaar worden dat er soms geen lust is om te vragen en te zuchten. Ik kon zelfs geen gedachte vormen over een tekst, om die avond over te preken. Daar juist die dag onze tweede zoon in Nederland zou aankomen, was ik daar meer met mijn gedachten dan bij het preken. Er heersten inwendig zulke verwarde stormen en zoveel dat in moedeloosheid

zou doen wegzinken, doch de Heere maakte het nog wel. Zo onverwachts een half uur voordat wij in Bradford aankwamen, kwam zo onder mijn aandacht 1 Petr. 5:7: 'Werpt al uw bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u'.

In de dadelijkheid kreeg ik een terugleiding, dat ik voor ongeveer twintig jaar geleden op een dankdag in Veen in Noord-Brabant ook over die tekst had gepreekt, en waaronder mijn ziel zo in

de ruimte en in de vrijheid gesteld werd. Zovelen van Gods kinderen, van wie nu de meesten al juichen voor Gods troon, waren er die dag samen en bovenal, de Heere Zelf was er.

Nooit zal ik vergeten dat we toen in die laatste dienst gezongen hebben Psalm 121:4. En toen na de dienst zulk een bijzonder gezelschap, waar een onvergetelijke vriendin uit Woudrichem Gods lof mocht vertellen. Het kwam toch alles zo levendig terug, en met veel ruimte mocht ik (in Bradford) spreken over de bekommelingen die er zijn, maar ook de raad die de Heere geeft wat wij met die bekommelingen uit- en inwendig hebben te doen, namelijk ze op de Heere werpen.'

Aan het eind van de dienst werd Psalm 121:2 en 4 gezongen. 'Dan wordt nog weer ervaren dat God een God der ganse aarde is. Na de dienst hebben wij nog een tijd samen geweest, totdat de tijd weer riep om te vertrekken'.

► volgende week deel 2: ds. J. Koster

Ds. W.C. Lamain, 1983.

GENADE IN DE TOEKOMST

Graag wensen we de lezers van De Saambinder namens de redactie een gezegend nieuwjaar. Onze omstandigheden zijn zeer verschillend. We zouden dan ook allerlei zegeningen kunnen begeren. De Heere weet wat goed en nodig voor ons is. Het belangrijkste is te mogen delen in Zijn eeuwige gunst.

'...hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus'

1 Petrus 1:13

Zegeningen zijn in de Bijbel onlosmakelijk verbonden aan genade. Wij hebben ons losgescheurd van God. Daarom liggen wij -met

heel de schepping- onder Gods toorn. De Heere kan ons alleen zegenen uit genade. De toekomst is voor ons verborgen. Maar dit zal het jaar 2026 ons meer duidelijk maken. En elk jaar verder vanaf schepping en zondeval gaat de mensheid verder af van de kennis en dienst van God. We zien het om ons heen. Denk daarbij aan het doden van kwetsbaar mensenleven, zoals dat in ons land gebeurt. Geweld en haat tegen Israël zijn

een ernstig teken van gebrokenheid en schuld voor God.

Petrus verbindt genade aan de openbaring van Jezus Christus (1 Petr. 1:13). Ja, zult u zeggen, dat hebben we nodig. Dat God Zijn Zoon aan onze zielen openbaart. Wat zal dit jaar gezegend zijn, als het zo het jaar van Gods welbehagen mag wezen. Is dit uw biddend uitzien?

De openbaring van Jezus Christus staat bij Petrus echter nadrukkelijk in het licht van de wederkomst. 'Hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus'. Ten aanzien van 2026 is nog iets zeker. De zegeningen zullen voor-

bijgaan; de verlossing zal niet volkomen zijn. En al is het dat Gods genade in Christus in uw leven mag blijken, dan nog zal het in 2026 ten dele zijn.

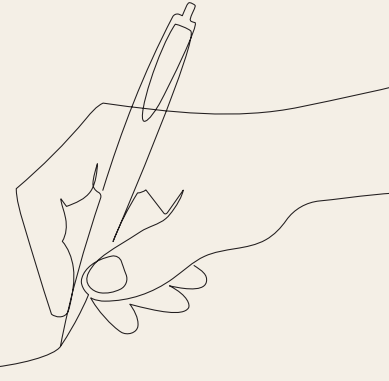
Daarom: 'Hoopt volkomenlijk...'. In het eerste deel van de tekst dringt Petrus aan om de lenden van het verstand op te schorten en nuchter te zijn. Volgens de kanttekening betekent dat we alle belemmeringen moeten wegnemen. Lezer, het kan geen uitstel leiden. Bekeert u van uw boze weg tot de Heere. Alleen in die weg is werkelijk zegen te verwachten. 'Volkomen hoop' is tot eer van God en tot heil van de naaste. Ze geeft Gods kinderen zo'n diepe en rijke troost.

In dit licht plaatsen we onze hartelijke zegenwens voor het nieuwe jaar. Die is in de eerste plaats voor u, trouwe lezer van De Saambinder. Dit komende jaar betone de HEERE u Zijn gunst en leiding. Hij zij u gedachtig, naar dat Hij weet wat u nodig hebt. De Heere moge de harten van jong en oud neigen tot de vreze van Zijn Naam. Dan zal er ook samenbinding zijn. Zo bevelen we al de gemeenten ook aan in Zijn herderlijke hoede, met allen die op welke wijze dan ook dienstwerk mogen verrichten. Het is ons biddend uitzien dat het werk van De Saambinder tot zegen mag zijn. In de eerste plaats denken we aan onze

scribenten. Hun bereidwilligheid doet ons altijd weer goed. We noemen de broeders deputaten die eindverantwoordelijkheid dragen voor ons blad. We verheugen ons in goede samenwerking. De administratie is bij ons kerkelijke bureau in goede handen. Onze zegenwens geldt ook Verloop te Alblasterdam, het bedrijf waar het gehele proces van opmaak, drukwerk en verzending wordt verzorgd. De grote persoonlijke betrokkenheid van directie en medewerkers is van meerwaarde voor onze relatie. Dat komt niet alleen de redactie maar uiteindelijk al onze lezers ten goede. We noemen ook een belangrijke schakel in het proces: de laatste (taalkundige) check. Deze wordt door onze broeder A. Bel wekelijks snel en accuraat uitgevoerd. In dit verband denken we ook aan broeder J.P. Sinke, die al jarenlang de voorpagina verzorgt. De luchtfoto die het voorblad siert, toont elke week weer resultaat van grote inzet. Als laatste denken we aan broeder A. Kieboom, onze vertegenwoordiger voor de gemeenten in Noord-Amerika en Canada.

*Die hoop moet al ons leed verzachten.
Komt, reisgenoten, 't hoofd omhoog!
Voor hen, die 't heil des Heeren wachten,
zijn bergen vlak en zeeën droog.
O zaligheid niet af te meten,
o vreugd, die alle smart verbant!
Daar is de vreemd'lingschap vergeten,
en wij, wij zijn in 't Vaderland!*

Een eigen preek

Het is voor een student van de Theologische School na twee jaar proponeren (een stichtelijk woord spreken) een verblijvende zaak om predikant te mogen worden. Dat geeft verwondering over de trouw en lankmoedigheid van de Heere! Maar ook komt er een einde aan het zwerven van rustdag tot rustdag.

Maar de tijd gaat snel. Om het met Mozes te zeggen: 'Wij vliegen daarheen'. Als de Heere ons leven spaart, is het: zo student, zo ben je predikant, zo heet je emeritus. Nu moeten wij ons altijd ermee tevreden houden dat wij leerjongeren van Christus zijn en blijven (NGB, art. 13). Maar, vanwege mijn angst om weer zwerver te worden, nam ik na het emeritaat in 2018 het besluit om mijn voorgaan op zondag te beperken tot een deel van Zeeland, de wijde omtrek van Middelburg. Het is een keus die ik standvastig bewaak en waar ik nog steeds geen spijt van heb. Toch kunnen er ook in het meestal zo rustige Zeeland ophouders op de weg zijn.

Het was een zondag in april, een paar jaar geleden. Op weg naar de avonddienst in de gemeente van Rilland-Bath kreeg ik te maken met een kilometerslange file. De verdrietige oorzaak was niet een stroom van kerkgangers, maar kusttoeristen die huiswaarts keerden.

Omdat ik altijd ruimschoots de tijd neem, had ik de hoop op tijd te arriveren. Helaas bleek die hoop ijdel. Er was geen schijn van kans dat ik op tijd zou zijn. In contact met de koster werd besloten om de ouderling om half zeven een preek te laten lezen. Omdat ik toch pas bij Rilland van de snelweg af kon, gaf ik aan toch even naar de kerk te komen. Om iets over half acht arriveerde ik bij het kerkgebouw.

De koster gaf mij een plekje - naast hem, achterin. De leespreek ging over de richter Gideon. Mijn aandacht werd bijzonder gewekt. Over het leven van Gideon was ook van mij ooit een boek uitgegeven met een serie Bijbellezingen. Al luisterend dacht ik: nee, deze preek kan niet van mij zijn, het werd zó treffend gezegd. Dan dacht ik weer: die uitdrukking gebruik ik ook weleens. Maar (zoals men tegenwoordig zegt): het kwartje viel niet.

Het was lang geleden dat ik onder een leesdienst had gezeten. Een bijzondere ervaring om zo het Woord van God te horen verklaren. Na een kwartier klonk het 'amen'. Na het slotgebed en het opgeven van de slotpsalm deelde de broeder mee: 'De gelezen preek was van ds. M. Karens'. Een niet veel voorkomende ervaring voor een predikant om in plaats van te preken te luisteren naar een eigen preek. Maar wel nuttig. Wat leer je dan? Dat de Heere jou niet nodig heeft om het Woord te laten klinken. De Boodschap van zonde en genade mag in de leesdienst ook uitgaan. Als de Geest meekomt in het gelezen Woord is ook dat levende verkondiging, waardoor God Zijn christenen wil onderwijzen. Maar ook is het dan opnieuw een onbegrijpelijk wonder dat het de HEERE heeft behaagd zo'n mensenkind te willen roepen en zenden om wekelijks de kansel te mogen beklimmen. En dan zijn er altijd nog veel meer dingen in de weg dan een file! Onmogelijkheden bij de hoorder en bij de prediker. Maar het klinkt toch elke keer weer: 'Onze hulp is in de Naam des HEEREN'. En zo horen u en jij steeds: 'Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen'. Is dat genadewonder door het offerbloed van Christus in uw leven al gebeurd?

Als de Geest meekomt in het gelezen Woord is ook dat levende verkondiging.

DE ZOON EN EEN ZOON

In Egypte wonen de vijanden van de waarheid. Dat is 'het slachthuis van Gods volk' (Ambrosius). Toch is Jezus er geweest. In alle benauwdheden is Hij mede benauwd geweest. Hij was er, totdat de Vader Hem weer uit het diensthuis had uitgeleid: 'Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen'

Op bevel van de engel des Heeren zijn Jozef met het Kindeke Jezus en Zijn moeder naar Egypte gevlucht (Matth. 2:13). Er was ook haast bij: 'Want Herodes zal het Kindeken zoeken om Hetzelve te doden'. Hij Die uit de hemel naar deze lage aarde gekomen was om zondaren te zoeken en zalig te ma-

ken, moest nu al vluchten voor Zijn leven. Zijn leven was in gevaar. Hij was nog maar klein (ve-len denken dat hij nog geen jaar oud was), toch werd Hij al wreed naar 't leven gestaan. De Koning der konin-gen werd te middernacht als een balling uit het land Kanaän ver-

dreven. Hoe vernederend en smadelijk! Nu reeds was Davids grote Zoon de Man van smarten. 'Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen' (Joh. 1:11).

De goede Jozef doet terstond wat hem bevolen is. Midden in de donkere nacht vlucht hij weg naar het onbekende land, niet wetende waar hij komen zou. Hij vertrekt samen met 'het Kindeken en Zijn moeder'. Zó staat het viermaal in de tekst (vers 13, 14, 20, 21), in die volgorde: eerst komt het Kindeken, pas dan Zijn moeder. Zij komt op de tweede plaats. Maria is wel begenadigd - ze heeft Hem onder het hart gedragen - maar zij is toch slechts 'Zijn moeder'.

GEEN PLAATS IN KANAÄN

In de herberg te Bethlehem was voor hen geen plaats geweest. Nu is er voor hen ook geen plaats meer in het hele Joodse land. Naar Gods raad zijn Zijn ouders met Hem uit het land weggevlucht, weg uit het land dat aan de vaders was beloofd, weg uit het land dat God aan hen gegeven had. Want de engel had het hun gezegd: 'Vlied in Egypte, en wees aldaar'.

Er is geen ster die Jozef met het Kindeke en Zijn moeder de weg wijst, maar ze komen veilig aan waar ze wezen moeten, in Egypte, een wereld die in het boze ligt. Waar in Egypte ze precies een schuilplaats vonden, is onbekend. Er worden wel allerlei plaatsen aangewezen waar ze die tijd zouden hebben verbleven, maar we weten dat gewoon niet. 'Als het God behaagt, kan Hij de slechtste plaatsen gebruiken voor de beste doeleinden, want de aarde is des Heeren' (Henry).

Isaac Ambrosius haalt in zijn boek "Het zien op Jezus" de kerkvader Eusebius aan die zegt dat, zodra Jozef met het Kindeke en Zijn moeder in Egypte aankwamen, alle beelden en afgoden daar omver vielen, net zoals Dagon ondersteboven viel in de tegenwoordigheid van de ark. Eusebius verwees daarbij naar de profetie van Jesaja: 'Zie, de HEERE (...) zal in Egypte komen, en de afgoden van Egypte

zullen bewogen worden van Zijn aangezicht' (Jes. 19:1).

Hebben ze in dat land vol Egyptische duisternis onderdak gehad, hebben ze asiel gekregen, vluchtelingen hulp ontvangen? Er woonden in die tijd best veel Joden in Egypte. Hebben die Joden in dat diensthuis van de zonde naar dit gezinnetje omgezien? Gods Woord zegt het niet. Ze waren als vreemdelingen in een vreemd land. Jozef en Maria waren in Egypte asielzoekers, zwerfers, ver van huis. Jezus was het Licht der wereld, de Zon der gerechtigheid, de Koning Israëls, en toch een Vreemdeling op aard', zo klein als Hij was, terwijl Zijn ure nog niet eens gekomen was.

Ze moesten in Egypte blijven totdat de kindermoordenaar Herodes - waarschijnlijk enkele maanden later - de tijd met de eeuwigheid verwisseld zou hebben. Toen keerden ze ook in gehoorzaamheid terug, opdat vervuld zou worden wat door de profeet Hoséa was gezegd; 'Ik heb Mijn zoon uit Egypte geroepen' (Hos. 11:1).

HARDE DIENSTBAARHEID

Dit profetenwoord brengt ons in gedachten eerst nog veel verder terug in de tijd, naar de periode waarin het zaad van Jakob geknecht werd door de Faraó van Egypte. Mozes kreeg de opdracht het volk uit dit diensthuis uit te leiden. God sprak tot hem: 'Dan

*Uit Egypte heb
Ik Mijn Zoon
geroepen'.*

Mattheüs 2:15

zult gij tot Farao zeggen: Alzo zegt de HEERE: Mijn zoon, Mijn eerstgeborene is Israël. En Ik heb tot u gezegd: Laat Mijn zoon trekken, dat hij Mij diene' (Ex. 4:22, 23).

Vanuit Zijn verkiezende liefde noemt God Israël Zijn 'zoon' (met een kleine letter). Zo lezen we ook de profetie van Hoséa. In hoofdstuk 11 vers 1 schrijft de profeet: 'Als Israël een kind was, toen heb Ik hem liefgehad, en Ik heb Mijn zoon uit Egypte geroepen'. Israel was als volk dus 'nog een kind', even zwak als hulpeloos. Het kind verkeerde in Egypte en zat gebukt bij tichelstenen neer, zwart vanwege de slavernij en harde dienstbaarheid. Toen reeds had God Zijn bijzondere liefde voor dit volk te kennen gegeven. Zo had Hij Zich ontfermd over het zaad van Jakob. God had dit volk lief, en wilde het liefhebben (Deut. 7:7, 8). Hij had dit volk als Zijn zoon erkend, als Zijn oogappel. En bij monde van Mozes en Aäron had Hij dit volk - dit kind, deze zoon - uit het diensthuis verlost: 'Ik heb Mijn zoon uit Egypte geroepen'.

De Engelse Thomas Scott schrijft daarbij dat deze uitleiding van het volk uit Egypte een type was van de bekering van het ware Israël uit de slavernij van de zonde en van de satan, tot de vrijheid der heerlijkheid van de kinderen Gods: 'En zo is het ook een voorafschaduw van de roeping van de eniggeboren Zoon van God uit Egypte, waar Hij door de wreedheid van Herodes naartoe was verdreven'.

ZIJN WELBEHAGEN

Ambrosius vraagt zich af of Hij als de Zoon van God Zich niet van de dreiging van Herodes had kunnen bevrijden. Daar had Hij wel 'duizenderlei middelen' voor, zegt hij dan. 'Wat zou een vleselijke arm toch hebben kunnen doen tegen de God der geesten? Ware Jezus gedreven geworden door de geest van enige van Zijn discipelen, Hij zou het vuur van de hemel heb-

Jozef vlucht weg naar het onbekende land, niet wetende waar hij komen zou. Hij vertrekt samen met 'het Kindeken en Zijn moeder.'

ben doen vallen op degenen die komen zouden om Hem te grijpen; maar hierdoor heeft Hij ons geleerd het juk in onze jeugd te dragen'.

Zoals het volk Israël (de zoon) gedwongen in Egypte verkeerde, zo verbleef ook Christus (de Zoon) in Egypte. Zo werd Christus gelijkvormig aan het volk waaruit Hij geboren was. Israël had zijn Farao, Christus had Zijn Herodes.

Christus wordt met Zijn ouders uit hetzelfde land teruggeroepen waaruit lang geleden het volk van Israël was uitgeleid. De Vader had Zijn zoon (met een kleine letter), Zijn volk dus, uit Egypte teruggeroepen. Nu roept de Vader Zijn eniggeboren Zoon (met een grote letter) terug uit hetzelfde land: 'Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen'. Want deze Zoon is de geliefde en beminde in Wie de Vader al Zijn welbehagen heeft.

Zowel de zoon als de Zoon werd door Goddelijke almacht weer uit het diensthuis uitgeleid. Wat een uittocht, zowel het één als het ander. 'In ieder geval blijkt het hier dat Gods Zoon gekomen is om de versmaadheid van Zijn volk te dragen, en voorts dat de verlossing

des volks uit zijn versmaadheid haar diepste grond vindt in de verhoging van Christus door Zijn Vader' (Ridderbos).

EEN BETER LOT

Al deze dingen behoren bij Gods grote verlossingsplan. Wat Herodes ten kwade had gedacht, heeft God ten goede gedacht, tot troost voor een volk dat gebonden ligt in de schaduwen van de dood. Hun was een beter lot dan Egypte bereid, hun heilzon was in het beloofde land reeds aan het dagen.

De Vader in de hemel heeft Zijn Zoon teruggeroepen. Hem wachtte nog het grote werk dat Hij aanvaardde, 'al d' eeuwen door met smart verwacht'. Deze Zoon, dit Kindeken, Gods Eerstgeborene, Hem eren wij met lofgezangen.

Wat Herodes ten kwade had gedacht, heeft God ten goede gedacht, tot troost voor een volk dat gebonden ligt in de schaduwen van de dood.

Draven of graven

Er ligt een nieuw jaar voor ons.

Je hebt vast heel veel plannen. Leuke dingen die je dit jaar hoopt te gaan doen. Of die je anders wilt doen dan vorig jaar. Je verjaardag die eraan komt. Een vakantie waar je alvast naar uitziet. Dingen waar je allemaal druk mee zult zijn.

Vandaag denk ik aan Martha en Maria. Martha is druk bezig om de Heere Jezus en Zijn discipelen van eten en drinken te voorzien. Ze doet het allemaal uit liefde voor Hem. De Heere zegt geen lelijk woord van het werk dat ze doet. Maar het probleem is dat alle aandacht van Martha dáár naar uitgaat. Hij zegt tegen haar dat ze druk is met veel dingen, maar dat er maar één ding nodig is.

Martha is aan het draven (rennen), maar Maria is aan het graven. Zij verlangt dat ze steeds meer mag leren van de Heere. Zij wil zo graag aan de voeten van de Heere Jezus zitten om Zijn woorden te horen. Zij verlangt er naar dat Hij meer en meer zichtbaar mag worden in haar leven.

Je kunt zo druk zijn met van alles, maar zul je in dit nieuwe jaar tijd maken

om met Zijn Woord bezig te zijn? Om te bidden. Om een Bijbeltekst of psalmvers uit je hoofd te leren. Om je dagboekstukje te lezen. Neem daarvoor de tijd! Wat je als kind goed onthoudt, dat weet je als je volwassen bent vaak nog steeds.

De Heere kan jouw Bijbelkennis gebruiken, zodat je daardoor Hem mag leren kennen. Omdat je in Zijn Woord steeds opnieuw leest dat je zondaar bent, maar ook dat Zijn genade zo oneindig groot is. Lees het maar bijvoorbeeld in Psalm 116:4-6.

Waar lijkt jij op? Op een dravende Martha of op een gravende Maria?

LEESTIP: PSALM 116:1-9

Zij wil zo graag aan de voeten van de Heere Jezus zitten...

de **Saambinder**

**Vraag van de week:
Wat waren de eerste woorden die Jezus sprak?**

Een wekelijkse vraag voor de jeugd om over na te denken of in de Bijbel op te zoeken.

Volgende week het antwoord.

*‘De liefde van
God drijft de
liefde voor het
geld de deur uit’.*

William Huntington

BIJ DE VOORPAGINA:

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
BERKENWOUDE**

Op 3 april 2025 gaat er een golf van blijdschap door Berkenwoude, als bekend wordt dat ds. M.L. Dekker het beroep naar de gemeente heeft aangenomen. Die blijdschap klinkt ook door in de mail die de kerkenraad binnen de gemeente verspreidt: ‘Na 192 keer een bedankbrief te hebben ontvangen, heeft de Heere in Zijn trouw en goedheid ons een predikant toegeschikt.

Het is bijna niet te bevatten dat onze gemeente nu voor de eerste keer in zijn 112-jarig bestaan een eigen herder en leraar mag ontvangen. De dichter van Psalm 126 verwoordt het als volgt: ‘De HEERE heeft grote dingen bij ons gedaan; dies zijn wij verblijd’. Als de Heere één van Zijn knechten zendt, is er werk te doen in onze gemeente. We bidden dat Zijn gunst mag blijken in de vruchten van het dienstwerk dat ds. Dekker in onze gemeente op zich mag nemen’. Over zijn komst naar Berkenwoude

merkt ds. Dekker tijdens zijn intrededienst onder meer op: ‘De Heere is een God van wonderen. Hij heeft ons leven geleid. Van Den Haag naar Afrika, van Afrika naar Nazareth en nu naar Berkenwoude’.

John, de schrijvende pelgrim

Bang voor de duivel

In de herberg is het luidruchtig. De zoon van de herbergier is bijzonder en iedereen lacht om zijn malle praat. ‘De duivel zal je halen, vader!’ roept hij opeens.

Als John het woord ‘duivel’ hoort, wordt hij bleek. Ja, nu weet hij het zeker. Het woord ‘duivel’ hoort bij het woord ‘vloeken.’ Toch gaat hij niet weg, maar doet flink mee met de andere gasten. Kijk, dat is nu het fijne van zijn beroep: je maakt nog eens iets mee onderweg. Al drinkt hij geen bier zoals de anderen, hij kan wel een stevig woordje meepraten. Luke blijft maar roepen tegen zijn vader: ‘De duivel zal je halen.’ Plotseling verstomt het gelach. Harry, de vader van Luke, rolt vervaarlijk met zijn ogen, begint te schreeuwen en om zich heen te slaan. Niemand van de sterke mannen kan hem in bedwang houden. Zijn vrouw laat vlug een dokter halen, maar ook hij kan niets uitrichten. Alle gasten laten hun bier in de steek en maken dat ze weggomen van deze vreselijke plaats. Ook John. Hij pakt zijn kar en loopt niet verder naar Willington, maar neemt de kortste weg terug naar Elstow. Hij vergeet zijn ketellapperslied te zingen. ‘Ik geloof dat ik de duivel gezien heb’, mompelt hij steeds voor zich heen.

Pas als hij de vertrouwde kerktoeren van Elstow en de Moothal ziet, wordt hij wat rustiger. Ha, nu heeft hij weer wat vrolijker dingen om aan te denken: de jaarmarkt bijvoorbeeld. Kijk, er hangt een plakkaat met een aankondiging bij de Moothal. De komende tijd zal er plezier en afleiding genoeg zijn om alle nare gedachten te vergeten.

Moeder kijkt er vreemd van op dat John al zo vroeg thuiskomt. ‘Ik dacht dat je tot morgen zou wegblijven,’ zegt ze. John haalt zijn schouders op. ‘Vanmiddag ga ik in de werkplaats vader helpen,’ zegt hij kort. ‘Ik voelde me opeens niet zo lekker.’ Maar wat hij onderweg heeft meegemaakt vertelt hij niet.

ZIJT NUCHTER EN WAAKT

Dominee F.M. Penning, de vader van volksschrijver L. Penning, was predikant van de afgescheiden gemeente in Bunde, een plaats in Oost-Friesland, in het toenmalige koninkrijk Hannover.

In het begin van zijn ambtsbediening had hij veel vijandschap ondervonden, maar dat was anders geworden. En de gemeente bloeide en groeide.

Dominee Penning was beroepen op een traktement van vierhonderdvijftig gulden per jaar. Dat was veel minder dan wat hij in zijn vorige gemeente Landsmeer ontvangen had. Toen viel het voor moeder Penning al niet mee om de eindjes aan elkaar te knopen.

Maar het traktement werd in Bunde met honderd gulden verhoogd en daarbij werd ook nog de toezegging gedaan dat de predikant ieder jaar een vet varken zou krijgen. Er waren broeders die vonden dat het zo wel welletjes was: elf gulden in de week, en dat zomer en winter door, of het nu regende of sneeuwde. De dominee zou nu wel een mooie duit overhouden. Moeder Penning had het hun wel anders kunnen vertellen. Het waren trouwens broeders, zo schreef zoon Louwrens, die te kampen hadden met schrielheid in hun binnenste.

EEN BEROEP

Maar daar arriveerde een beroepsbrief waarin een traktement van vijftienhonderd gulden werd

vermeld. En dan was er ook nog een grote pastorie met een lap grond erbij om een paard en een koe te kunnen houden. Het beroep was afkomstig van een gemeente in Ridott, staat Illinois, in Amerika. Het waren zielenvrienden van dominee Penning die een beroep op hem uitbrachten. Ze waren van Bunde naar Ridott verhuisd. Ze hadden in korte tijd rijke oogsten binnengehaald en waren tot welstand gekomen. Maar nee, van dat mooie traktement is niets terechtgekomen: dominee Penning bedankte voor het beroep, hoewel hij het er moeilijk mee had.

SMOKKELEN

Zoals gezegd bloeide en groeide de gemeente in Bunde. Maar er was ook heel wat te reformeren. Het dorp lag dicht bij de grens, en er werd op grote schaal gesmokkeld. Het smokkelen zat de mensen als het ware in het bloed. Velen zagen er geen kwaad in. Er waren er zelfs die met vuur en klem verkondigden dat smokkelen tot de goede werken behoorde. Want waarom smokkelde je? Toch om je huisgezin te verzorgen? Wie dat niet deed was erger dan een goddeloze. Het kostte dominee Penning heel wat moeite om de mensen aan hun verstand te krijgen dat smokkelen stelen was.

VOORLOOP

En dan was er nog iets. Er waren mensen die spraken over een 'voorloop'. Het heeft even geduurd voordat zoon Louwrens begreep wat daarmee bedoeld werd. 'Voorloop' was een gezicht in de toekomst. Er was een lid van

de gemeente die al jaren voordat dominee Penning in Bunde kwam hem daar gezien had. Hij liep toen te wandelen tussen de akkers door, met de witte bef voor en met een driekante steek op zijn hoofd. Die persoon had het pad tussen de akkers aangewezen, en nu moest het wel zo treffen dat aan het eind van dat pad werkelijk het kerkgebouw verrees.

Dominee Penning hoorde ervan. Met die zogenaamde voorloop had hij niets op. En wat deed hij? Hij verwisselde onmiddellijk de steek met een hoge hoed. Leiden was in last! Een predikant die de oude, gereformeerde waarheid bracht en dan zonder steek! Dat leek wel heiligschennis. Een vrome, oude ziel was er helemaal van ontdaan. Ze vroeg: 'Waarom moeten de mensen nu hun herder herkennen?' Dominee Penning zei: 'Ze moeten de herder kennen aan zijn stem, Antje'.

Op een winteravond woonde Louwrens een gezelschap van vrome mensen bij, zoals hij ze noemde. Er was geen leiding en zo ontvaardden de ernstige gesprekken, er was geen rem meer. Iemand vertelde dat hij de duivel als een zwarte kater vlak bij zich op de vuurplaat had gezien. Toen Louwrens thuisgekomen was, ging hij maar snel naar bed en van angst is hij diep onder de dekens gekropen.

De volgende dag vertelde hij aan zijn vader wat hij gehoord had. Zijn vader lachte erom. Maar de volgende zondag, toen hij op de preekstoel stond, lachte hij er niet om. Hij heeft toen met kracht en ernst gepreekt over 1 Petrus 5 vers 8: 'Zijt nuchter en waakt'.

Volgens sommigen behoorde smokkelen tot de goede werken.

David, de man naar Gods hart

M.J. Ruissen en J. Boeder

uitg. De Ramshoorn; € 32,50.

David, de man naar Gods hart

Dit is een dagboek voor het hele gezin. Zo'n gezinsdagboek mag in deze verwarrende tijd ter bevordering van de huisgodsdienst niet ontbreken. Broeder J. Boeder leverde vooral de tekst aan voor dit dagboek, daarbij gebruikmakend van Matthew Henry en Dächsel. M.J. Ruissen, uitgever van De Ramshoorn, heeft daarmee dit dagboek verder samengesteld.

We vinden in dit dagboek 366 (ook voor de schrikkelidag 29 februari) eenvoudige stukjes over vooral het leven van David. Per dag wordt een te lezen Schriftgedeelte genoemd, doorgaans uit de twee boeken van Samuël en op het laatst ook uit de Koningen en de Kronieken. Elke dag wordt ook een psalm genoemd die in gezinsverband(!) kan worden gezongen. Om het gezinsgesprek aan tafel over Gods Woord te bevorderen, staan er bij elk stukje twee vragen. Er is een gesprekvrage die past bij de inhoud van de geschiedenis van die dag, en er is een vraag waarbij het antwoord moet worden opgezocht in de kanttekeningen. Dit ter bevordering van het lezen van de Bijbel mét kanttekeningen. De antwoorden zijn terug te vinden op de laatste bladzijden.

De doelgroep van dit dagboek zijn onze kinderen (vanaf ongeveer 8 jaar) en jongeren. Het biedt ook duidelijke handvatten voor ouders in de dagelijkse, Bijbelse opvoeding van hun (jonge) gezin. Tegelijk kunnen onze jongeren vanaf 12 jaar dit boek prima gebruiken ter afsluiting van de dag. Leerkrachten vinden hier een schat aan informatie. Goede wijn behoeft geen krans. Toch bij dezen een hartelijke aanbeveling om dit gezinsdagboek in het nieuwe jaar te gebruiken. Onze medebroeder ds. J.J. Hoogerbrug - de huidige predikant van Boeder - beveelt het boek in een Voorwoord hartelijk aan. Dat reeds velen de waarde van dit boek hebben ingezien, blijkt uit het feit dat de eerste druk al is uitverkocht. Bestellingen via ons deputaatschap voor Bijzondere Noden komen mede ten bate van dit doel.

DS. A. VERSCHUURE, GENEMUIDEN

**Jeruzalem herbouwd:
Bijbelstudies over Ezra en
Nehemia**

ds. D.W. Tuinier

uitg. De Banier; 92 blz., € 12,50.

Jeruzalem herbouwd

Van de hand van onze geliefde broeder ds. D.W. Tuinier verscheen opnieuw een boekje met Bijbelstudies, dit keer over Ezra en Nehemia. In 22 korte hoofdstukken gaat u al lezend samen met de auteur deze beide Bijbelboeken door. De uitleg die gegeven wordt, leest gemakkelijk. Al lezend zie je als het ware vóór je wat er gebeurt: de terugkeer van het volk uit Babel, de tegenstand door de Samaritanen, maar ook het dreigende gevaar van binnenuit, en het gevaar van niet gaan in het spoor van Gods geboden.

We lezen over het onderwijs van Ezra, die het volk onderwijst in de wet van God. Daarna over de herbouw van de tempel en van de muren van de stad. Over de daadkracht van Nehemia, over zijn gebed, over zijn schuldbelijdenis en over de schuldbelijdenis van zijn volk.

Ieder hoofdstuk sluit af met een paar vragen, die een persoonlijke spits hebben. Er worden ook lijnen getrokken naar het Nieuwe Testament, naar de Heere Jezus. Zoals in hoofdstuk 11, over Nehemia en de nood van zijn volk. Nehemia is met hartelijke liefde verbonden gebleven aan zijn teruggekeerde volk, maar de band van de Meerdere van Nehemia met Zijn volk is veel sterker. Hij heeft zelfs Zijn leven gegeven om Zijn volk in ballingschap op te zoeken, te verlossen en zalig te maken. Nehemia is maar een schaduw van de Heere Jezus Christus, de grote Voorbidder van Zijn volk.

Het boekje leest gemakkelijk en het taalgebruik is eenvoudig. Dit is een mooi boekje om persoonlijk te lezen, ook voor jongeren. Het is zeker ook geschikt voor gezamenlijke Bijbelstudie.

DS. J. IJSSELSTEIN, WOERDEN

KERKNIEUWS

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Chilliwack (Canada),
ds. W. Harinck te Utrecht;
te Middelburg-Centrum,
ds. C. van Ruitenburg te Tholen;

te Rotterdam-Alexanderpolder,
ds. H. Brons te Moerkapelle.

BEDANKT

voor Bodegraven,
ds. J.B. Huisman te Ede;
voor Oostkapelle,

ds. P.J. de Raaf te Boskoop;
voor Oudemirdum,
ds. S. Maljaars te 's-Gravenpolder;
voor Sheboygan (Wisconsin, VS),
ds. M.T. Al-Chalabi te Hilversum;
voor Terneuzen,
ds. A.J. de Waard te Urk;
voor Wolphaartsdijk,
ds. G. van Manen te Elspeet;
voor Zeist,
ds. W. Harinck te Utrecht.

BERICHTEN

WEEKEND JONG WINSTUITVERLIES

Ben je jong getroffen door kanker, of ben je betrokken bij verlies door kanker? Heb je behoefte aan (h)erkenning van ervaring en steun door leeftijdgenoten? Geloof je dat Gods Woord dé Troost(er) kan

bieden? Geef je op voor het Jong-Winstuitverlies-weekend op vrijdag 30 en zaterdag 31 januari in Ottoland. Het weekend is bedoeld voor jongvolwassenen van circa 18 tot 35 jaar. Meer informatie en aanmelden: www.winstuitverlies.nl

ZANGAVOND

Gorinchem - Grote Kerk, zat. 10 jan., 19.00 uur, niet-ritmische psalmzangavond met bovenstem, Arthur de Jong, orgel; spreker ds. A. Verschuure; collecte voor de GBS; kaarten reserveren via www.arthurdejong.nl

KERKDIENTEN

ZONDAG 4 JANUARI 2026

Aalburg 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Aalst** 9.30 en 14.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur stud. D. de Jong; **Alphen aan den Rijn** 10.00 en 16.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 10.00 en 16.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** (locatie: GG Barneveld-Zuid) 8.30 en 14.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 11.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 9.30 en 18.00 uur ds. W. de Jong; **Boskoop** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. C. Sonneveld; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 12.00 en 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur

ds. B.J. van Boven; **Delft** 10.00 en 16.00 uur stud. W. van Ee; **Den Haag-Scheveningen** 10.00 uur ds. G. Clements en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Den Helder** 18.00 uur ds. P. Mulder; **Deventer** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Dirksland** 15.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enter** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens en 14.00 uur ds. M.L. Dekker; **Gorinchem** 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Gouda** 15.30 uur ds. C. Hogchem; **Goudswaard** 10.00 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hoede-**

kenskerke 10.00 uur ds. C. Harinck; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. J. Kroon; **Houten** 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Kampen** 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Kamperland** 16.00 uur ds. G. Hoogerland; **Kapelle-Biezeling** 10.00 uur ds. J.B. Zippo en 15.30 uur ds. S. Maljaars; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur stud. K.L. Blok; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Kruiningen** 9.30 uur (H.D.) ds. G. Hoogerland en 18.00 uur ds. M. Karens; **Leerdam** 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 uur ds. P. Mulder; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Kroon; **Marknesse** 9.30 en 15.30 uur ds. E. Bakker; **Meeuwen** 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Mijdrecht** 10.00 en 15.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Naaldwijk** 18.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuw-Beijerland**

9.30 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. M.L. Dekker en 14.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Nieuwe-Tonge** 10.00 en 18.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 9.30 en 15.00 uur ds. M. Karens; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oostburg** 15.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Oosterland** 10.00 uur ds. A.A. Brugge en 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Oostkapelle** 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oppendoes** 15.30 uur ds. P. Mulder; **Oud-Beijerland** 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 19.00 uur stud. W. van Ee; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Poederroijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Puttershoek** 15.30 uur stud. K.L. Blok; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Rijssen-Noord** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Rotterdam-Alexanderpolder** 10.00 en 15.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Rotterdam-Centrum** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J.

Beens; **Sint Annaland** 9.30 uur (H.D.) ds. J. de Kok; **Soest** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Spijkenisse** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 en 15.30 uur ds. M. Blok; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburgh; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veenendaal** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 17.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardeburch** 18.30 uur ds. W. Mouw; **Wageningen** 9.30 uur ds. D. de Wit en 15.00 uur ds. K. Boeder; **Werendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agtesch; **Westkapelle** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Westzaan** 19.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 18.00 uur ds. M. Blok; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Zwolle** 9.30 uur ds. A.P. Baaijens en 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 6 JANUARI 2026

Hoofddorp 19.45 uur ds. G. van Manen; **Middelburg-Centrum** 19.30 uur ds. A. Schot.

WOENSDAG 7 JANUARI 2026

Aalst 19.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Barneveld-Zuid** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Gouda** 19.30 uur ds. D. de Wit;

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Meeuwen 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Poederroijen** 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Rijssen-Zuid** 19.30 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Veenendaal** 19.30 uur ds. B. Labee.

DONDERDAG 8 JANUARI 2026

Naaldwijk 19.45 uur stud. K.L. Blok; **Nieuwer Ter Aa** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Ouddorp** 19.30 uur ds. J.C. Kriekaart; **Westkapelle** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburgh.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 4 JANUARI 2026

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 9.30 uur; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. S.R. van Klincken; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur evang. C. van Druenen; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

Advertenties en familieberichten aan Verloop, Alblasserdam: Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam 078-6912899, saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk aanleveren maandag 9.00 uur.

Ook in 2026 bent u (weer) van harte welkom voor uw vakantie in het Boshuis in Elspeet. Kijk op www.boshuiselspeet.nl of bel 06-49496699.

Wilt u ook beschermd zijn tegen vele zondige verleidingen? Koop dan een SAFE Smartphone! Voor uzelf en/of uw kind. Kijk op safesmartphone.nl of bel 06-31306933 (ma en wo van 19:30-21:00 uur).

Een prachtige 6-daagse kerkhistorische reis naar o.a. Heidelberg, Worms, Marburg, Dillenburg e.a. van 1 t/m 6 juni 2026. Vroegboekorting t/m 31 januari 2026. Info: phophthof@kliksafe.nl of jh.rozendaal@planet.nl

De Boekenhoeve onbetwist Uw aanbiedingspecialist Ga naar: www.deboekenhoeve.nl

Omega-3 Plus (NeoLife): verbetert de concentratie en het geheugen, voor soepele gewrichten, bij gevoelige spieren, goed voor bloeddruk, bloedsomloop en een verantwoord cholesterolgehalte. Januari - aanbieding www.naturalhealthproducts.nl Kommie 0634826766

Vergaderen op een sfeervolle en rustige locatie nabij Rotterdam? Welkom in **De Veldschuur!** Vraag vrijblijvend een offerte aan via info@develdschuur.com of bel 06 2205 0396.

8-daagse rondreis Israël
O.l.v. Peter Wildeman & Martin Weststrate
D.V. 23 - 30 juni 2026
Rechtstreekse vlucht & goede hotels.
Zangavond in Jeruzalem
Info: 06 14163058 www.zang-reizen.nl

Gewoon een goede makelaar

Wessel Berkhout
Aan- en verkoopmakelaar

BURGLAND Makelaars

0318 - 628 412
info@burglandveenendaal.nl www.burglandmakelaars.nl

mediorah

Vast in een Pornoverslaving?

Mediorah helpt je weer grip te krijgen!
zet de eerste stap naar herstel en neem contact op.

www.mediorah.nl

100 % online behandeltraject mogelijk

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging
0172 23 33 38

Vraag het boekje 'Mijn laatste wens'
info@vanstaverenbegrafenisverzorging.nl
Souburghlaan 19, 2741 EK Waddinxveen

Zakelijke en Familie Mediation vanuit een christelijke achtergrond

Bel 0318-250105 of mail naar info@vanweelden-mediation.nl
Wij zijn gevestigd i/h midden van NL.

KOM JIJ ONS VERSTERKEN? _____

VACATURE:
CONSULENT & BELEIDSADVISEUR

Functie-inhoud

De consulent biedt hulpvragers ondersteuning en advies, en zet zich als beleidsadviseur in voor belangenbehartiging richting politici en zorgverleners.

Functieprofiel

- minimaal hbo-werk- en denkniveau
- betrokken bij mensen met een beperking en hun naasten
- kennis van wet- en regelgeving m.b.t. (zorg)voorzieningen
- kennis van en inzicht in ontwikkelingen in de maatschappij
- lid van één van de reformatorische kerken

Aanbod

- een werkweek van 36 uur
- salariering volgens cao Sociaal Werk
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden

Het volledige functieprofiel is te vinden op: www.helpendehanden.nl/vacature. Voor meer informatie kan er contact opgenomen worden met: Fijke Mulder, directeur, via telefoonnummer 06-411 08 515 of e-mail fa.mulder@helpendehanden.nl

Sollicitaties met CV kunnen tot D.V. 13 januari 2026 worden verzonden naar fa.mulder@helpendehanden.nl

18-daagse reis door West-Canada, BC en Alberta, dwars door de Rocky Mountains

D.V. 31 aug - 17 sept 2026

O.l.v. Martin Weststrate met zangavonden in Chilliwack en Lethbridge

Prijs: € 3995,=

www.zang-reizen.nl

Je hoofd nooit stil? Vast in angst, stress en onrust?

Doorbreek die cirkel en ervaar rust!

Gratis online workshop 'Weg met je onrust!' 15 januari | 10.00 uur
Jouw eerste stap naar rust en ontspanning!

AB STRESSENONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

tel. 06-25081102

WESTENWOLF

Vacature

Trappenmaker

Ben jij een ervaren houtbewerker die klaar is voor een nieuwe uitdaging?

Neem dan contact op
✉ info@westenwolf.nl
☎ 033 - 258 8890

Glashorst 105 Scherpenzeel | Kijk op westenwolf.nl

Steun het evangelisatiewerk

Help mee om de boodschap van het Evangelie blijvend te verspreiden

evgg.nl/steunen

Op zoek naar die éne

28 koopappartementen

Nog enkele te koop

Woongebouw 'Binnenhof' naast Elim in Barneveld biedt u de ruimte om zelfstandig te wonen.

- Prijs: € 280.000, € 340.000 en € 450.000 v.o.n.
- Woonoppervlakte van 48 m² t/m 89 m²
- Minimale leeftijdsgrens 55+
- Met eigen parkeerplaats

HARDEMAN

hardemanbouwbedrijf.nl

Brochure ontvangen?
Stuur uw gegevens naar:
info@westeneng.nl

westeneng
altijd actief

(0342) 415 589
westeneng.nl

(Over)leven met autisme

Heeft u een situatie met (een vermoeden van) autisme en weet u niet hoe het nu verder moet?

Zou u nog dingen willen leren of willen veranderen?

NU ook op kantoorlocatie (Middelharnis)

**Contextueel
Autisme
Coaching
Susiane**

Bel vrijblijvend 06-37184149

www.AutismeCoachingSusiane.nl

de Saambinder

BEWUSTE KEUZE

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteuren: J. van 't Hul, W.G. Hulsman,
ds. G.W.S. Mulder
Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 1700 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalings abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:
A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeentegezinn.nl

Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van redenen niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Mensen met een leesbeperking kunnen door middel van een abonnement van de Christelijke Bibliotheek voor blinden en slechtzienden (cbb.nl) wekelijks De Saambinder lezen.

VRAAG EN ANTWOORD DOOR DS. LABEE

In de afgelopen periode werden we meerdere malen gevraagd om te proosten. Het voelt voor ons als een werelds gebruik. Zou u hier wat over kunnen schrijven?

PROOSTEN

TOOSTEN

De Engelse schrijver James Boswell (1740-1795) beschrijft in zijn dagboek hoe hij een kroeg van laag allooï binnentrad waar hij 'tussen een stel doortrapte schavuiten kwam te zitten en bier dronk'. Hij herinnert zich hoe hij een arme kerel een pint van dat geestrijke vocht gaf. De man 'was erg dankbaar en proostte van harte op mijn gezondheid'. Het woord 'proost' is afkomstig van het Latijnse 'prosit'. Dat betekent zoiets als: 'het zij tot uw voordeel'. Dit is dus een al oud gebruik om iemand of elkaar 'toe te drinken' of hem

of haar te eren. Om zo'n persoon gezondheid of voorspoed te wensen of om hem welkom te heten. Wikipedia schrijft dat het vooral gebruikelijk is bij bijzondere gelegenheden, zoals bij nieuwjaars-

wensen, bij doopplechtigheden, verjaardagen en bruiloften, en bij andere groepsrituelen, met name in het verenigingsleven, bij militairen, in het politieke leven en in studentenkringen. Maar ook begrafenisplechtigheden en crematies schijnen al afgesloten te worden met 'toosten en proosten'. Proosten heet namelijk ook wel 'toosten'. Die uitdrukking is afkomstig van het Engelse woord toast. Zij staat voor het uitbrengen van een heildronk, vergezeld van een wens tot welzijn. Dat woord 'toast' duidt van huis uit eigenlijk op geroosterd brood. Hoe kwam het nu zover dat een toast een heildronk werd? De oorzaak is dat ooit gekruid geroosterd brood bij en in de alcoholische dranken werd gebruikt ter verrijking van de smaak.

In kleiner gezelschap wordt de heildronk op andermans welzijn niet bevestigd door het glas te heffen, maar door te 'klinken'. Het gevulde eigen drinkglas tikt men tegen andermans gevulde glas of (bier)pul. Daarna wordt de eerste slok genomen. Welgestelden zouden door het glas te laten klinken, hebben laten horen dat ze zich kristallen glazen konden veroorloven.

TROOSTEN

Hoe moeten we dit nu taxeren? Eens schreef iemand zo terecht: 'Van veel toosten en proosten geldt dat de genietters er ooit met schrik achter zullen komen dat

het tevergeefs en leeg was'. We moeten het ook als zeer ongepast taxeren bij doopplechtigheden en begrafenissen. In veel andere situaties kunnen we niet direct stellen dat het helemaal verkeerd is. Maar we haasten ons om erbij te zeggen dat we de vraagsteller goed kunnen begrijpen. Want liever wensen we iemand met een stevige handdruk of met een enkel woord 'Gods zegen' toe en Zijn ontfermende genade in de Heere Jezus Christus, dan het toch vaak wat lege gebaar met een wijnglas. En de Kerk van alle eeuwen en plaatsen mag leven bij het geheim, waar Gods Geest deelgenoot van maakte: 'Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmakers Jezus Christus eigen ben, Die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomenlijk betaald en mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft, en alzo bewaart, dat zonder den wil mijns hemelsen Vaders geen haar van mijn hoofd vallen kan, ja ook, dat mij alle ding tot mijn zaligheid dienen moet; waarom Hij mij ook door Zijn Heiligen Geest van het eeuwige leven verzekert, en Hem voortaan te leven van harte willig en bereid maakt'.

Lezer(es), God geve dat de doorleving van deze enige troost van Zondag 1 uit de Heidelbergse Catechismus in uw leven alle 'toosten en proosten' ver overstijgen.

God geve dat de doorleving van deze enige troost in uw leven alle 'toosten en proosten' ver overstijgen.

HEB JIJ/HEBT U OOK EEN VRAAG?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.